

EELHINNANG

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6¹ lg 3 järgi annab Keskkonnaamet eel hinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eel hinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eel hinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määrus nr 31*).

Keskkonnaamet on eel hinnangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. A.EVERT OÜ keskkonnaloa taotlus ja KeHJS § 6¹ lg 1 kohane teave;
2. Keskkonnaregistri andmebaas (<https://keskkonnaportaal.ee/register>);
3. Maa-ameti andmebaas (www.maaamet.ee);
4. Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) <https://infoleht.keskkonnainfo.ee/>.

1. Kavandatav tegevus

1.1. Tegevuse iseloom ja maht

A.EVERT OÜ poolt kavandatava tegevuse eesmärgiks on romusõidukite lammutamine ning romusõidukist eraldatud osade võimalikult suures mahus korduskasutuseks ettevalmistamine või taaskasutusse suunamine. Aastas plaanitakse käidelda kuni 1500 tonni romusõidukeid.

Kinnistu välispiir on piiratud taraga ning elektroonilise valvega ning jäätmekäitluseks planeeritakse kasutada betoneeritud põrandatega hoonet (ca 800 m²), betoonplaatidest kattega väliplatsi (288 m²), betoonpõrandatega katusealust (60 m²) ning kruusa- ja asfaltkattega väliplatse (ca 1500 m²). Romusõidukite demonteerimine toimub väliplatsil ja töökojas, millel puudub ühendus kanalisatsiooniga. Taaskasutamiseks kõlblikud osad sorteeritakse ja paigutatakse vastavalt selleks ettenähtud kohtale riulitel, väliplatsil. Ohtlike jäätmete nimistusse kuuluvad osad ja materjalid kogutakse liigikaupa eraldi vastavatesse jäätmeliigile sobivatesse lekkekindlatesse mahutitesse, et oleks võimalik nende üleandmine vastavat keskkonnaluba omavale jäätmekäitlejale. Eraldi kogutakse vedelad õlijäätmed, muud vedelikud (jahutusvedelik, klaasipesuvedelik), tahked õlijäätmed, õli- ja kütusefiltrid ja pliiakud. Pärast kõigi ohtlike komponentide ja ladustatavate osade eemaldamist transporditakse sõiduki kered ettenähtud väliplatsile. Sõidukeid ei pressita kokku ega ladustata üksteise peale. Lisaks ladustatakse väliplatsil rehve ja mustmetalle eelistatult konteinerites.

Tegevuse detailne kirjeldus koos asjakohaste plaanidega on esitatud keskkonnaloa taotluses ning tegevuse kokkuvõtte keskkonnaloa andmise korralduses.

1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Keskkonnastrateegia aastani 2030 on keskkonnavaldkonna arengustrateegia, mis juhindub Eesti säästva arengu riikliku strateegia "Säästev Eesti 21" põhimõtetest ja on katusstrateegiaks kõikidele keskkonna valdkonna alavaldkondlikele arengukavadele, mis peavad koostamisel või täiendamisel juhinduma keskkonnastrateegias toodud põhimõtetest. Keskkonna valdkond hõlmab nii sisult, ulatuselt kui ka spetsiifikalt väga erinevaid alavaldkondi, seetõttu on nende

sihipärase arengu kavandamiseks vastavate alavaldkondade koostamine vajalik ja põhjendatud ka keskkonnastrateegia kui üldisema raamdokumendi olemasolul.

"Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030" eesmärk jäätmevaldkonnas on järgmine: aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust.

Eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele. Keskkonnastrateegia põhimõtted: säästev areng, keskkonnakahjustuste ennetamine ja vältimine, jäätmehoolduse integreerimine teiste eluvaldkondade ja loodusvarade kasutamisega.

Tegevuse käigus eraldatakse ohtlikud jäätmed tavajäätmetest ning suunatakse osa jäätmetest korduskasutusse ning taaskasutusse, mistõttu väheneb vajadus jäätmete ladestamiseks. Seega täidab tegevus sätestatud eesmärki.

Riigi jäätmekava 2014-2020 (pikendatud kuni 2022 aasta lõpuni) I strateegiline eesmärk on vältida ja vähendada jäätmeteket, sh vähendada jäätmete ohtlikkust.

Taotletav tegevus on otseses seoses püstitatud eesmärgiga, sest romusõidukist ohtlike jäätmete eemaldamine ning ohtlike jäätmete edaspidine nõuetekohane käitlemine tagab jäätmete ohtlikkuse vähendamise.

Riigi jäätmekava II strateegiline eesmärk on võtta jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel.

Taotletav tegevus on otseses seoses püstitatud eesmärgiga, sest tegevuse käigus eraldatakse romusõidukist korduskasutatavad ning taaskasutatavad osad ning suunatakse need taaskasutusse.

Anija Valla valmiv jäätmekava 2022 – 2027 ja Ida-Harjumaa jäätmekava, kehtivusega 2015 – 2020 annab ülevaate romusõidukite olukorrast, kuid otseselt seatud eesmärke välja toodud ei ole. Samuti ei ole ettevõtetele seatud eesmärke jäätmete ohtlikkuse vähendamiseks või ringlussevõtu suurendamiseks.

Kehtiva Anija valla üldplaneeringus ei ole maakasutuse otstarvet välja toodud. Kinnistu on Maa-ametikaardi andmetel on ettevõtetele omandisse kuuluv hoonestatud territoorium 80% maatulundusmaa ja 20% tootmismaa. Territoorium piirneb kolmest küljest maatulundusmaa kinnistutega. Loode suunal külgneb kinnistu elamumaa kinnistuga.

1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Loodusressurssidest kasutatakse vähesel määral vett. Muid loodusvarasid ega ressursse ei kasutata.

1.4. Tegevuse energiakasutus

Romusõidukite lammutamise protsessis kasutatakse elektrilisi seadmeid ning fossiilseid kütuseid kasutavaid masinaid. Tegevus ei ole energiamahukas.

1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Otsest heidet vette tegevusega ei kaasne, sest käitluskohas sademevett ei koguta ja keskkonda ei juhita. Ohtlike jäätmete käitlemine toimub siseruumides, mis on betoneeritud põrandatega, sademete eest varjatud aladel ning ei ole ühendatud kanalisatsioonisüsteemiga. Ettevõtte tegevuse kirjelduse kohaselt välistatud ohtlike ainete sattumine pinnasesse või vette.

Õhuheitmeid tegevusega ei kaasne, sest jäätmeid ei purustata, samuti ei ladustata tolmavaid jäätmeid.

Müra tekib romusõidukite lammutamisel. Peamiselt tekib müra siseruumides ning ei ole ette näha, et ülenormatiivne müra leviks käitluskohast väljapoole. Ettevõtte peab kinni pidama õigusaktidega sätestatud müra normtasemetest.

Taotletava tegevusega ei tekitata vibratsiooni, valgust, soojust ega kiirgust. Jäätmekäitluskoha planeeritav tööaeg E-R 8-18 L-P - vastavalt vajadusele.

Käitluskohas ei käidelda kergesti riknevaid biojätmeid ega viida läbi jäätmete bioloogilise töötlemise protsesse. Seega ei ole ette näha käitluskohast tuleneda võivaid lõhnaühendeid.

Eeldatavalt on ettevõtte tegevuse mõju lokaalne ega ulatu käitluskoha piiridest väljapoole.

1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Romusõidukite lammutamisel eraldatakse romusõidukilt ohtlikud osad ning ohtlikud ained (õlid, kütused jmt) ning korduskasutuseks sobivad osad ning taaskasutusse suunatavad materjalid. Korduskasutuseks suunatavad jäätmed müüakse kaubana, muud jäätmed antakse edasiseks käitlemiseks üle vastavat õigust omavatele isikutele.

1.7. Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Peamiseks tekkida võivaks avariolukorraks on ohtlike jäätmete mahavalgumine. Ettevõtte on kohustus käitluskohas hoida lekkeavarii koheseks likvideerimiseks absorbenti. Kokku kogutud absorbenti käsitletakse ohtlike jäätmetena. Ohtlike jäätmeid hoistatakse ainult siseruumides, selleks eraldatud ruumis, mis on betoneeritud põrandaga.

Lisaks on võimalikuks avariolukorraks jäätmete süttimine, mille tulemusel jõuab suitsuga keskkonda erinevaid ohtlikke ühendeid ning on oht, et kustutusvesi satub pinna- või põhjavette või imbub pinnasesse. Põlengu esinemise võimalikkus ei ole kuigi suur, sest ettevõtte on takistanud võõraste isikute ligipääsu käitluskohale. Käitlusprotsessides lahtist tuld ei kasutata ja töötajad on instrueeritud ohutuse osas.

Lisaks võib avariolukorraks olla seadmete purunemised, mille käigus valgub maha ohtlikke aineid. Juhul kui ettevõtte kasutab tehniliselt korras seadmeid, on sellise õnnetuse juhtumine vähetõenäoline. Võimaliku lekke saad kiiresti absorbendiga kokku koguda ning eeldatavasti

ohtlikke aineid keskkonda ei sattu.

1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Jäätmeseaduse tähenduses on suurõnnetus tegevuskohal kaevandamisjäätmete käitlemise käigus tekkiv juhtum, mis kujutab otsekohe või aja jooksul tegevuskohal või mujal ilmnevat tõsist ohtu inimese tervisele või keskkonnale. Suurõnnetuse ohuga jäätmehooldla projekteerimisel, rajamisel, kasutamisel, hooldamisel, sulgemisel ning järelhooldamisel tuleb võtta vajalikke meetmeid, et vältida selliseid õnnetusi ja piirata nende kahjulikke tagajärgi inimese tervisele või keskkonnale, piiriülesed mõjud kaasa arvatud.

Kemikaaliseaduses (edaspidi KemS) on mõiste suurõnnetus defineeritud nii avamerel nafta- ja gaasiammutamisprotsesside kontekstis (§ 19) kui ka ohtliku ettevõtte ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte peatükis. Viimasel juhul on suurõnnetus ettevõtte töö kontrolli alt väljumisest tingitud ohtliku kemikaali ulatuslik leke, tulekahju või plahvatus, mis kohe või tulevikus põhjustab raskeid tagajärgi inimese elule, tervisele või keskkonnale käitise sees või väljaspool seda ning mis on seotud ühe või mitme ohtliku kemikaaliga (§ 21 lõige 6). Samuti on KemS-is defineeritud mõisted oht (ohtliku kemikaali või olukorra olemuslik omadus, mis võib põhjustada kahju inimese elule, tervisele või keskkonnale) ning risk (tagajärje ilmnemise tõenäosus teatud aja jooksul või teatud asjaolude korral).

Mõiste „katastroof“ on defineeritud hädaolukorra seaduse § 19 lõikes 2 ning selle all mõistetakse eelkõige inimtegevusest põhjustatud ulatuslikku õnnetust või avariid või muu samasuguse mõjuga sündmust, sealhulgas elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus.

Ettevõtte ei kuulu suurõnnetuse ohuga ettevõtete hulka ega jää ka vastavate ettevõtete mõjualasse. Lisaks ei käita ettevõtte kaevandamisjäätmete hooldlat. Kliimamuutusest põhjustatud suurõnnetuse või katastroofi oht on väike, sest käitluskoht ei asu üleujutataval alal ega ühegi suure veekogu lähedal, kus saaks veetase ohtlikult tõusta.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Tegevuseks kasutatav Kevade kinnistu (14001:002:2820) on sihtotstarbelt 80% maatulundusmaa ja 20% tootmismaa. Territoorium piirneb kolmest küljest maatulundusmaa kinnistutega. Loode suunal külgneb kinnistu elumumaa kinnistuga. Põhja suunal, ca 200 m kaugusel asub Jägala-Käravete maantee.

Lähim elumaja asub kõrvalkinnistul, mida eraldab jäätmekäitluskoha kinnistust kõrge igihaljas hekk. Jäätmekäitluskoht asub endise nõukogudeaegse karjalauda territooriumil, mida kasutati vahepealsel ajal ka osaliselt puitmööbli tootmiseks. Keskkonnaametile teadaolevalt ei planeerita lähikonnas olulist maakasutuse muutust.

2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes

Keskkonnaregistri andmetel ei esine käitluskohas maavarasid. Käitluskoht on kaetud betooni ja kruusakattega. Suurem osa jäätmekäitlust toimub siseruumides. Looduslikku mitmekesisust käitluskohas ei esine. Käitluskoht asub nõrgalt kaitstud põhjaveega alal.

2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Taotletava tegevuse mõjuala on lokaalne ega ulatu kaugemale käitluskoha piirist. Natura alasid käitluskoha läheduses ei ole. Lähim maastikukaitseala on enam kui 3900 m kaugusel Anija looduskaitseala (KLO1000461), käitluskohast enam kui 11 000 meetri kaugusele jääb Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala (KLO1000598), elupaigatüübina enam kui 2600 m kaugusele jääb Anija mõisa park (KLO1200460), enam kui 1400 meetri kaugusele jääb kaitstav üksikobjekt Gabrieli poolsaar (KLO4001055) ning käitluskohast enam kui 1900 m kaugusele jääb Lilli rändrahn (KLO4001022).

2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Käitluskoht asub hajaasustusega alal, kus tegevuskohale lähim elamuhoone asub ca 60 meetri kaugusel. Ettevõtte on taotluse raames toonud tegevuse kirjelduses välja nõuded Tegevuse mõjualale ei jää elu- või ühiskondlikke hooneid. Tegemist on hajaasustusalaga, kus lähim elamu jääb ca 60 meetri kaugusele käitluskohast.

Ettevõtte on oma tegevuse kirjelduses toonud välja, et taotletava tegevusega võib kaasneda müra. Kuid on toonud välja ka leevendavad meetmed, kus suurem osa mürarikkaid tegevusi on hoones sees, tegevuses kasutatakse korras seadmeid, tegevuse läbiviimiseks on määratud tööajad. Tegevused võivad seega häirida inimest, kuid ei mõjuta inimeste tervist või heaolu kui ettevõtte valdav tegevus toimub hoones ning tegevusega ning negatiivsed mõjud on hooajalised.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Alljärgnevalt on toodud kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

3.1. Mõju suurus

Ettevõtte tavapärase tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju.

Tulekahjust tuleneda võib mõju võib olla olulisem, kuid tulekahju ennetamiseks on vajalikud meetmed kasutusele võetud.

Juhul kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnalooga sätestatud nõudeid, ei oma tegevus ümbritsevale keskkonnale mõju.

3.2. Mõjuala ulatus, näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Tegevuse võimalik mõju on lokaalne ning eeldatavalt ei välju käitluskoha piiridest.

3.3. Mõju ilmnemise tõenäosus

Võimaliku mõju ilmnemise tõenäosus on väga väike, sest mõju vältimiseks vajalikud meetmed on kasutusele võetud.

3.4. Mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Juhul kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnalooga sätestatud nõudeid, ei oma tegevus ümbritsevale keskkonnale mõju.

3.5. Mõju piiriülesus

Kavandatav tegevus ei ole piiriülese mõjuga.

3.6. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Tegevuse mõjualale ei jää ühtegi Natura 2000 ala, mistõttu ei ole Natura-eelhindamine vajalik, ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud.

3.7. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Lähipiirkonnas teisi keskkonnaloa alusel tegutsevaid ettevõtteid ei ole. Ka ettevõtte plaanitava tegevuse mõju on lokaalne ega oma koosmõju muude piirkonna tegevustega.

3.8. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi

Plaanitava tegevuse tõttu ei ole ette näha ebasoodsa mõju teket, mistõttu ei ole vaja rakendada meetmeid ebasoodsa mõju ennetamiseks, vältimiseks, vähendamiseks või leevendamiseks.

4. Eelhindangu järeldus

Lähtuvalt eelnevast leiab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- Ettevõtte territooriumil ja selle mõjualal puuduvad Natura 2000 võrgustiku alad. Seega on välistatud, et ettevõtte kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele. Samuti puuduvad teised kaitstavad loodusobjektid, mistõttu puudub mõju ka nendele.
- Ettevõtte kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
- Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi või suurõnnetusi.

Keskkonnaamet leiab, et lähtudes eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg-st 81 puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste ja keskkonnameetmete järele muidu ilmneda võiva

olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks (keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ § 5 lg 2).